

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

NB Bij veel vragen kent het correctievoorschrift twee onderdelen: 'een juist antwoord bevat' en 'voorbeeld van een juist antwoord'. Het 'een juist antwoord bevat' is bepalend voor de toekenning van scorepunten. Het 'voorbeeld van een juist antwoord' is volgens de examenmakers het meest voor de hand liggende antwoord. Als er sprake is van een vakinhoudelijk correcte toepassing van de criteria van 'een juist antwoord bevat', moeten aan antwoorden die afwijken van het voorbeeldantwoord scorepunten worden toegekend.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Fluittaal

1 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

- een uitleg dat de fluittaal deel uitmaakt van de cultuur van het Turkse bergdorp, met een toepassing van de omschrijving van het kernconcept cultuur 1
- informatie uit regel 1 tot en met 27 van tekst 1 om cultuur te illustreren 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- De fluittaal maakt deel uit van de cultuur van het Turkse bergdorp, omdat het fluiten een uitdrukingsvorm is die de bewoners van het Turkse bergdorp hebben verworven als lid van een samenleving. 1
- De bewoners van het Turkse bergdorp kunnen zich namelijk uitdrukken door zinnen te fluiten (r. 5-9). 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

2 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat een uitleg dat het gebruik van de Turkse fluittaal kan hebben bijgedragen aan de sociale cohesie in het bergdorp Kuşköy, met:

- informatie uit regel 1 tot en met 27 van tekst 1 om sociale cohesie te illustreren 1
- een toepassing van de omschrijving van het kernconcept sociale cohesie 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- In tekst 1 staat dat mensen in Kuşköy de Turkse fluittaal in het verleden vooral gebruikten om elkaar te vragen te komen helpen op het land (r. 19-20). 1
- Het gebruik van de Turkse fluittaal kan daarmee de mate waarin de bewoners van het bergdorp een beroep op elkaar kunnen doen, hebben vergroot. 1

Opmerking

Als het antwoord geen uitleg bevat, kan maximaal 1 scorepunt worden toegekend.

3 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat een uitleg dat de gouverneur de bewoners over de eerste barrière van het barrièremodel kan helpen, met:

- informatie uit regel 28 tot en met 41 van tekst 1 om de eerste barrière te illustreren 1
- een toepassing van de eerste barrière waaruit het erkend krijgen van een probleem blijkt 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- In tekst 1 staat dat de gouverneur vindt dat de Turkse fluittaal behouden moet blijven (r. 40-41). 1
- Door het erkennen van het uitsterven van de Turkse fluittaal als probleem kan de gouverneur de bewoners over de eerste barrière van het barrièremodel helpen. 1

Opmerking

Als het antwoord geen uitleg bevat, kan maximaal 1 scorepunt worden toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

- informatie uit regel 1 tot en met 24 van tekst 2 waaruit het kenmerk praktische handelingswijsheden / ingesleten gewoontes blijkt 1
- van generatie op generatie overgedragen praktische handelingswijsheden / ingesleten gewoontes of een parafrasering daarvan 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- In tekst 2 staat dat de bewoners van het bergdorp Antia het verklanken en verstaan van de fluittaal al tweeduizend jaar als goed bewaakte traditie doorgeven aan hun kinderen (r. 18-20). 1
- Hierin is het van generatie op generatie overdragen van een praktische handelingswijsheden, namelijk het communiceren via fluittaal in de bergen, te herkennen. 1

5 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat een uitleg dat de koerier een fluiters van de Griekse fluittaal geworden is, met:

- een toepassing van 'een element van een andere cultuur dan waarin iemand is opgegroeid' uit de omschrijving van het kernconcept acculturatie en informatie uit regel 38 tot en met 49 van tekst 2 1
- een toepassing van 'aanleren'/'verwerven' uit de omschrijving van het kernconcept acculturatie en informatie uit regel 38 tot en met 49 van tekst 2 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- De fluittaal is een nieuw cultuurelement voor de koerier. Hij is er niet mee opgegroeid. De koerier komt namelijk niet uit Antia, maar uit een andere plaats in Griekenland, Karystos (r. 45 en r. 49). 1
- De koerier heeft de Griekse fluittaal aangeleerd en verworven, namelijk na zeven jaar les van de beste fluiters van Antia (r. 44-46). 1

Opmerking

Als het antwoord geen uitleg bevat, kan maximaal 1 scorepunt worden toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 maximumscore 3

Een juist antwoord bevat:

a

- de afhankelijke variabele (het percentage klinkers dat correct verstaan is / de mate waarin klinkers correct verstaan worden) en de onafhankelijke variabele (het wel of niet geoefend zijn) 1

b

een redenering dat socialisatie het verschil in het verstaan van klinkers in de fluittaal tussen geoefende en ongeefende luisteraars kan verklaren, met

- gegevens uit tabel 1 die de redenering ondersteunen 1
- een toepassing van 'overdracht/verwerving' uit de omschrijving van het kernconcept socialisatie 1

voorbeeld van een juist antwoord:

a

- De afhankelijke variabele in tabel 1 is het percentage klinkers in de Spaanse fluittaal dat correct verstaan is. En de onafhankelijke variabele in tabel 1 is het wel of niet geoefend zijn in de Spaanse fluittaal. 1

b

- Uit de gegevens uit tabel 1 kan opgemaakt worden dat het verstaan van de klinkers in de fluittaal afhankelijk is van de oefening in de fluittaal. Alle onderzochte klinkers worden namelijk beter verstaan door iemand die geoefend is in de Spaanse fluittaal (gemiddeld 87,5%), dan door iemand die ongeefend is in de Spaanse fluittaal (gemiddeld 53%). 1
- Daaruit kan worden opgemaakt dat het verschil tussen geoefende en ongeefende luisteraars in het verstaan van klinkers in de Spaanse fluittaal, oftewel de verwerving van de fluittaal, kan worden verklaard door het oefenen van de Spaanse fluittaal, ofwel de overdracht van de fluittaal. 1

Opmerking

Als het antwoord geen redenering bevat, kan maximaal 1 scorepunt worden toegekend.